

V Bruseli 31. júla 2025
(OR. en)

11315/25
ADD 1

Medziinštitucionálny spis:
2025/0244 (NLE)

COPEN 202
DROIPEN 79
JAI 1042
ENV 704
RELEX 1009

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	29. júla 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2025) 434 annex
Predmet:	PRÍLOHY k návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí, v mene Európskej únie, Dohovoru Rady Európy na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 434 annex.

Príloha: COM(2025) 434 annex

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 29. 7. 2025
COM(2025) 434 final

ANNEXES 1 to 2

PRÍLOHY

k

návrhu rozhodnutia Rady

**o uzavretí, v mene Európskej únie, Dohovoru Rady Európy na ochranu životného
prostredia prostredníctvom trestného práva**

134. zasadnutie Výboru ministrov

(Luxemburg, 13. – 14. mája 2025)

Dohovor Rady Európy na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva

PREAMBULA

Členské štáty Rady Európy a ostatné signatárske štáty tohto dohovoru,

Pripomínajúc Deklaráciu z Reykjavíku prijatú na 4. samite hláv štátov a predsedov vlád Rady Európy (Reykjavík, 16. – 17. mája 2023), v ktorej hlavy štátov a predsedovia vlád Rady Európy deklarovali svoj záväzok posilniť prácu v Rade Európy v oblasti ľudskoprávných aspektov životného prostredia, identifikovať výzvy, ktoré prináša trojitá planetárna kríza týkajúca sa znečistenia, zmeny klímy a straty biodiverzity pre ľudské práva, a prispieť k vypracovaniu spoločných reakcií na ne;

Pripomínajúc Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ETS č. 5, 1950) a jeho protokoly, Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (ETS č. 104, 1979) a Dohovor Rady Európy o krajine (ETS č. 176, 2000);

So zreteľom na Európsky dohovor o vydávaní (ETS č. 24, 1957) a jeho protokoly, Európsky dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach (ETS č. 30, 1959) a jeho protokoly, Európsky dohovor o medzinárodnej platnosti trestných rozsudkov (ETS č. 70, 1970), Európsky dohovor o odovzdávaní trestného konania (ETS č. 73, 1972), Trestnoprávny dohovor o korupcii (ETS č. 173, 1999), Dohovor o počítačovej kriminalite (ETS č. 185, 2001) a jeho protokoly a Dohovor Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti a o financovaní terorizmu (CETS č. 198, 2005);

So zreteľom na Dohovor o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (ETS č. 108, 1981) a protokol, ktorým sa mení Dohovor o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (CETS č. 223, 2018);

Pripomínajúc tieto odporúčania Výboru ministrov členským štátom Rady Európy: odporúčanie č. R (88) 18 o zodpovednosti podnikov s právnou subjektivitou za trestné činy spáchané pri výkone ich činností, odporúčanie č. R (96) 8 o trestnej politike v Európe v čase zmien, odporúčanie č. Rec(2001)11 o hlavných zásadách boja proti organizovanej trestnej činnosti, odporúčanie č. CM/Rec(2014)7 o ochrane oznamovateľov, odporúčanie č. CM/Rec(2022)9 o ochrane svedkov a spolupracujúcich osôb a odporúčanie č. CM/Rec(2022)20 o ľudských právach a ochrane životného prostredia;

Pripomínajúc rezolúciu Výboru ministrov Rady Európy č. (77) 28 o prínose trestného práva k ochrane životného prostredia;

Pripomínajúc rezolúciu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 2398 (2021) a odporúčanie č. 2213 (2021) „Riešenie problémov trestnoprávnej a občianskoprávnej zodpovednosti v kontexte zmeny klímy“, rezolúciu č. 2477 (2023) a odporúčanie č. 2246 (2023) „Vplyv ozbrojených konfliktov na životné prostredie“ a odporúčanie č. 2272 (2024) „Začlenenie ľudského práva na bezpečné, čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie do procesu z Reykjavíku“, v ktorých sa vyzýva na uznanie ekocídy, ktorá je už zahrnutá v práve určitých členských štátov Rady Európy a o ktorej sa diskutuje na medzinárodnej úrovni;

Berúc do úvahy judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorej sa stanovujú dôležité normy týkajúce sa ochrany ľudských práv a životného prostredia;

So zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1203 z 11. apríla 2024 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ktorou sa nahrádzajú smernice 2008/99/ES a 2009/123/ES;

So zreteľom na Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy (1992) a Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovanom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (1998);

So zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu (2000) a Dohovor Organizácie Spojených národov proti korupcii (2003);

So zreteľom na Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES) (1973) a Dohovor Organizácie Spojených národov o biologickej diverzite (1992);

So zreteľom na Medzinárodný dohovor o zabránení znečisťovaniu z lodí (MARPOL, 1973) a jeho protokoly, Medzinárodný dohovor o bezpečnosti ľudského života na mori (SOLAS, 1974), Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve (1982), Dohovor o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier (1992) a Hongkonský medzinárodný dohovor o bezpečnej a environmentálne vhodnej recyklácii lodí (2009);

So zreteľom na Dohovor o fyzickej ochrane jadrových materiálov a jeho zmeny (1979), Dohovor o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (1979), Montrealský protokol o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu (1987), Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní (1989), Dohovor o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice (1991), Dohovor o jadrovej bezpečnosti (1994), Spoločný dohovor o bezpečnosti nakladania s vyhoretým palivom a o bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom (1997), Štokholmský dohovor o perzistentných organických látkach (2001) a Minamatský dohovor o ortuti (2013);

Pripomínajúc zásady Deklarácie Konferencie Organizácie Spojených národov o životnom prostredí človeka (1972) a Deklarácie Konferencie Organizácie Spojených národov o životnom prostredí a rozvoji z Ria (1992);

Pripomínajúc Parížsku dohodu prijatú na 21. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (COP 21) 12. decembra 2015 a otvorenú na podpis 22. apríla 2016, Glasgowský klimatický pakt prijatý na COP 26, výsledok prvého globálneho hodnotenia prijatý na COP 28 a Globálny rámec pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu prijatý zmluvnými stranami Dohovoru Organizácie Spojených národov o biologickej diverzite 18. decembra 2022;

Pripomínajúc tieto rezolúcie Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov: A/RES/75/196 zo 16. decembra 2020 s názvom Posilnenie programu Organizácie Spojených národov zameraného na predchádzanie trestnej činnosti a trestnú justíciu, najmä jeho kapacity v oblasti technickej spolupráce; A/RES/76/185 zo 16. decembra 2021 s názvom Prevencia a boj proti trestným činom, ktoré majú vplyv na životné prostredie; A/RES/76/300 z 28. júla 2022 s názvom Ľudské právo na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie a A/RES/77/325 z 25. augusta 2023 s názvom Boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi;

Pripomínajúc tieto rezolúcie Hospodárskej a sociálnej rady Organizácie Spojených národov: rezolúciu č. 2013/40 z 25. júla 2013 „Predchádzanie trestnej činnosti a reakcia trestnej justície na nezákonné obchodovanie s chránenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín“, rezolúciu č. 2008/25 z 24. júla 2008 „Medzinárodná spolupráca pri predchádzaní nezákonnému medzinárodnému obchodovaniu s lesnými produktmi vrátane dreva, voľne žijúcimi druhmi a inými lesnými biologickými zdrojmi a boji proti nemu“ a rezolúciu č. 1996/10 z 23. júla 1996 „Úloha trestného práva pri ochrane životného prostredia“;

Pripomínajúc Kjótske vyhlásenie o pokroku v oblasti predchádzania trestnej činnosti, trestnej justície a právneho štátu: na ceste k splneniu Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj prijaté 14. kongresom Organizácie Spojených národov o predchádzaní trestnej činnosti a o trestnej justícii, ktorý sa konal od 7. do 12. marca 2021 v Kjóte, Japonsku;

Pripomínajúc tieto rezolúcie Konferencie zmluvných strán Dohovoru Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu: rezolúciu č. 11/3 z októbra 2022 s názvom Výsledky spoločnej tematickej diskusie pracovnej skupiny vládnych expertov pre technickú pomoc a pracovnej skupiny pre medzinárodnú spoluprácu o uplatňovaní Dohovoru Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu na predchádzanie nadnárodnému organizovanému zločinu, ktorý ovplyvňuje životné prostredie, a boj proti nemu, rezolúciu Komisie pre prevenciu kriminality a trestnú justíciu č. 31/1 z mája 2022 s názvom Posilnenie medzinárodného právneho rámca pre medzinárodnú spoluprácu pri predchádzaní nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi a boji proti nemu, ako aj rezolúciu č. 10/6 z októbra 2020 s názvom Predchádzanie trestným činom, ktoré ovplyvňujú životné prostredie a patria do pôsobnosti Dohovoru Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu, a boj proti nim;

Uznávajúc primárnu úlohu a zodpovednosť štátov pri vymedzovaní ich politík a stratégií na predchádzanie trestnej činnosti v oblasti životného prostredia a boj proti nej;

Berúc do úvahy existujúci výskum nákladov na trestnú činnosť v oblasti životného prostredia;

Uznávajúc, že aktivity v rámci organizovanej trestnej činnosti v oblasti životného prostredia bránia a podkopávajú úsilie štátov o ochranu životného prostredia, podporu právneho štátu a dosiahnutie udržateľného rozvoja;

Uznávajúc, že trestná činnosť v oblasti životného prostredia má negatívny vplyv na hospodárstvo, verejné zdravie, bezpečnosť ľudí, potravinovú bezpečnosť, živobytie a biotopy;

Uznávajúc základnú úlohu účinnej medzinárodnej spolupráce pri predchádzaní trestnej činnosti v oblasti životného prostredia a boji proti nej a na tento účel uznávajúc význam riešenia medzinárodných výziev a prekážok brániacich takejto spolupráci, ich zvládania a účinnej reakcie na ne;

Uznávajúc tiež dôležitý prínos ďalších príslušných zainteresovaných strán vrátane súkromného sektora, občianskej spoločnosti, mimovládnych organizácií, médií, akademickej obce a vedeckej komunity k predchádzaniu trestnej činnosti v oblasti životného prostredia a boju proti nej;

Uznávajúc tiež, že v oblasti ochrany životného prostredia zohráva občianska spoločnosť vrátane environmentálnych mimovládnych organizácií dôležitú úlohu pri zvyšovaní povedomia verejnosti o problémoch životného prostredia a v oblasti predchádzania trestným činom proti životnému prostrediu a ich odhaľovania;

Uznávajúc význam náležitej starostlivosti zo strany právnických osôb na zabezpečenie ochrany životného prostredia a predchádzanie trestným činom proti životnému prostrediu;

Uznávajúc, že trestné činy proti životnému prostrediu majú čoraz častejšie extrateritoriálne účinky a majú podobu medzinárodného obchodovania, čo spolu so zrýchľovaním degradačných javov (zmena klímy, erózia biodiverzity, vyčerpávanie prírodných zdrojov, ničenie biotopov atď.) vyvoláva potrebu všeobecných minimálnych noriem v trestnom práve ako súčasti spoločného a kooperatívneho medzinárodného rámca;

Uznávajúc, že trestné činy proti životnému prostrediu môžu mať mnoho foriem, ktoré treba v právnych predpisoch jasne, účinne a primerane identifikovať, vymedziť a kriminalizovať, a to pri plnom rešpektovaní zásady zákonnosti;

Uznávajúc, že niektoré druhy úmyselného konania, na ktoré sa vzťahuje tento dohovor, môžu spôsobiť obzvlášť závažné škody na životnom prostredí a že by sa mali považovať za obzvlášť závažný trestný čin,

sa dohodli takto:

Kapitola I – Účel, rozsah pôsobnosti, vymedzenie pojmov a nediskriminácia

Článok 1 – Účel dohovoru

1. Účelom tohto dohovoru je:
 - a) účinne predchádzať trestnej činnosti v oblasti životného prostredia a bojovať proti nej;
 - b) presadzovať a posilňovať vnútroštátnu a medzinárodnú spoluprácu v boji proti trestnej činnosti v oblasti životného prostredia;
 - c) stanoviť minimálne pravidlá, ktorými sa majú štáty riadiť vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch,a tým podporovať a zlepšovať ochranu životného prostredia.
2. V záujme zabezpečenia účinného vykonávania ustanovení dohovoru zmluvnými stranami sa v ňom stanovuje osobitný mechanizmus monitorovania.

Článok 2 – Rozsah pôsobnosti dohovoru

1. Tento dohovor sa vzťahuje na predchádzanie trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom, ich odhaľovanie, vyšetrovanie, stíhanie a sankcionovanie.
2. Tento dohovor sa uplatňuje v časoch mieru aj počas ozbrojeného konfliktu, vojny alebo okupácie.

Článok 3 – Vymedzenie pojmov

Na účely tohto dohovoru:

- a) pojem „protiprávny“ označuje porušenie vnútroštátneho zákona, iného právneho predpisu, správneho opatrenia alebo rozhodnutia prijatého príslušným orgánom, ktorých cieľom je ochrana životného prostredia. Konanie je protiprávne aj vtedy, keď bolo vykonané na základe autorizácie príslušného

orgánu zmluvnej strany, a to v prípade, že daná autorizácia bola získaná podvodom alebo na základe korupcie, vydierania či donútenia;

- b) pojem „voda“ označuje všetky kategórie povrchových vôd vrátane riek, jazier, brakických vôd, pobrežných vôd, všetkých útvarov podzemných vôd a všetkých morských vôd vrátane oceánov a morí;
- c) pojem „ekosystém“ označuje dynamický komplex spoločenstiev rastlín, húb, živočíchov a mikroorganizmov a ich neživého prostredia, ktoré navzájom pôsobia ako funkčná jednotka. Zahŕňa typy biotopov, biotopy druhov a populácie druhov;
- d) pojem „odpad“ označuje akúkoľvek látku alebo predmet, ktorých sa držiteľ zbavuje, má v úmysle sa ich zbaviť alebo je povinný sa ich zbaviť.

Článok 4 – Zásada nediskriminácie

Vykonávanie ustanovení tohto dohovoru zmluvnými stranami sa zabezpečí bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, vek, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, narodenie, sexuálna orientácia, zdravotný stav, postihnutie alebo iné postavenie.

Kapitola II – Integrovaná politika a zber údajov

Článok 5 – Komplexná a koordinovaná politika

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na prijatie a vykonávanie účinných, komplexných a koordinovaných politík, ktoré zahŕňajú vhodné opatrenia na predchádzanie páchaniu trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom a na boj proti nim.
2. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na vytvorenie vhodných mechanizmov koordinácie a spolupráce na strategickej a operačnej úrovni medzi všetkými svojimi príslušnými orgánmi zapojenými do predchádzania trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom a boja proti nim. Takéto mechanizmy sú zamerané na:
 - a) zabezpečenie spoločného chápania vzťahu medzi trestnoprávnym a správnym presadzovaním predpisov, ako aj prijatie spoločných priorít a postupov;
 - b) výmenu informácií na strategické a operačné účely v medziach vnútroštátneho práva vrátane pravidiel ochrany údajov a
 - c) výmenu najlepších postupov.
3. Zmluvné strany zväžia určenie alebo zriadenie jedného či viacerých úradných orgánov zodpovedných za koordináciu, vykonávanie, monitorovanie a hodnotenie politík a opatrení na predchádzanie páchaniu všetkých trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom a boj proti nim, pričom zohľadnia svoje ústavné tradície, právne systémy a vnútroštátne podmienky.
4. Na opatreniach prijatých podľa tohto článku sa zúčastňujú všetci príslušní aktéri, ako sú vládne agentúry, národné, regionálne a miestne parlamenty a orgány vrátane justičných orgánov, prokuratúry, orgánov presadzovania práva a prípadne mimovládnych organizácií a iných príslušných organizácií a subjektov.

5. Zmluvné strany zvážia pridelenie špecializovaných vyšetrovacích jednotiek, prokurátorov a sudcov na prácu v oblasti predchádzania trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom, ich vyšetrovania, stíhania a rozhodovania o nich, pričom zohľadnia svoje ústavné tradície, právne systémy a vnútroštátne podmienky, a to s náležitým ohľadom na pravidlá upravujúce postavenie a funkcie príslušníkov právnického povolania.

Článok 6 – Národná stratégia

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na vypracovanie a uverejnenie národnej stratégie predchádzania trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom a boja proti nim, ktorá sa bude zaoberať:

- a) cieľmi a prioritami vnútroštátnej politiky v tejto oblasti;
- b) úlohami a povinnosťami príslušných orgánov;
- c) potrebnými zdrojmi a spôsobom podpory špecializácie odborníkov v oblasti presadzovania práva;
- d) opatreniami na pravidelné hodnotenie toho, či sa dosahujú ciele takejto národnej stratégie, a
- e) pomocou medzinárodných sietí, ktoré sa zaoberajú záležitosťami priamo súvisiacimi s predchádzaním trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom a s nimi súvisiacimi porušeniami a bojom proti nim.

Článok 7 – Zdroje

Zmluvné strany pridelia primerané finančné a ľudské zdroje na predchádzanie páchaniu všetkých trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom a boj proti nim.

Článok 8 – Odborná príprava odborníkov

1. Zmluvné strany zabezpečia primeranú a pravidelnú multidisciplinárnu, technickú a právnu odbornú prípravu pre príslušných odborníkov, ktorí sa zaoberajú predchádzaním trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom, ich odhaľovaním, vyšetrovaním, stíhaním a rozhodovaním o nich, a to s náležitým ohľadom na pravidlá upravujúce postavenie a funkcie príslušníkov právnického povolania.
2. Zmluvné strany podporia zahrnutie inštrukcií o koordinovanej spolupráci viacerých orgánov do odbornej prípravy uvedenej v odseku 1 tohto článku, aby sa umožnilo komplexné a vhodné riešenie postúpení v prípadoch týkajúcich sa trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom.

Článok 9 – Zber údajov a výskum

1. Na účely vykonávania tohto dohovoru sa zmluvné strany zaväzujú:
 - a) v pravidelných intervaloch zbierať príslušné štatistické údaje o prípadoch týkajúcich sa trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom a
 - b) podporovať výskum v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu s cieľom štúdia ich príčin a následkov, frekvencie ich výskytu a miery odsúdení, ako aj účinnosti opatrení prijatých na vykonávanie tohto dohovoru.
2. Zmluvné strany poskytnú výboru zmluvných strán uvedenému v článku 46 tohto dohovoru informácie zhromaždené podľa tohto článku.

3. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby informácie zhromaždené podľa tohto článku boli dostupné verejnosti.

Kapitola III – Prevencia

Článok 10 – Všeobecné záväzky

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na predchádzanie páchaniu všetkých trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom akoukoľvek fyzickou alebo právnickou osobou, a to prípadne v spolupráci s občianskou spoločnosťou a mimovládnyimi organizáciami.

Článok 11 – Zvyšovanie povedomia

1. Zmluvné strany prijímú potrebné opatrenia na podporu alebo zorganizovanie informačných a osvetových kampaní týkajúcich sa predchádzania trestnej činnosti v oblasti životného prostredia a boja proti nej, a to prípadne v spolupráci s občianskou spoločnosťou a mimovládnyimi organizáciami.
2. Zmluvné strany prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie rozsiahleho šírenia informácií medzi širokou verejnosťou o dostupných opatreniach na predchádzanie trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom.

Kapitola IV – Trestné právo hmotné

Oddiel 1 – Znečistenie, výrobky a látky

Článok 12 – Trestné činy súvisiace s protiprávnym znečisťovaním

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovalo za trestný čin vypúšťanie, emisia alebo zavádzanie množstva materiálov alebo látok, energie alebo ionizujúceho žiarenia do ovzdušia, pôdy alebo vody, ktoré spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Článok 13 – Trestné činy súvisiace s uvádzaním výrobkov na trh v rozpore s environmentálnymi požiadavkami

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovalo za trestný čin uvádzanie na trh, ktoré je v rozpore so zákazom alebo s inou požiadavkou na ochranu životného prostredia, výrobku, ktorého používanie má za následok vypúšťanie, emisiu alebo zavádzanie množstva materiálov alebo látok, energie alebo ionizujúceho žiarenia do ovzdušia, pôdy alebo vody, ktoré spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách, v dôsledku používania výrobku vo väčšom rozsahu, a to používania výrobku viacerými používateľmi bez ohľadu na ich počet, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Článok 14 – Trestné činy súvisiace s chemickými látkami

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovala za trestný čin výroba, uvádzanie na trh alebo sprístupňovanie na trhu, dovoz, vývoz alebo používanie regulovaných chemických látok ako takých, látok v zmesiach alebo v predmetoch vrátane ich začlenenia do predmetov, ak je takéto konanie zakázané podľa vnútroštátneho práva zameraného na

ochranu životného prostredia a ak spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách a ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

2. Zmluvné strany môžu určiť vnútroštátne ustanovenia, ktoré sa rozhodnú podriadiť odseku 1 tohto článku, a oznámiť ich sekretariátu.

Článok 15 – Trestné činy súvisiace s rádioaktívnym materiálom alebo látkami

Zmluvné strany prijímajú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovala za trestný čin výroba, produkcia, spracovanie, manipulácia, používanie, držba, skladovanie, preprava, dovoz, vývoz alebo zneškodňovanie rádioaktívneho materiálu alebo látok, ak takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách a ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Článok 16 – Trestné činy súvisiace s ortuťou

Zmluvné strany prijímajú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovala za trestný čin výroba, používanie, skladovanie, dovoz alebo vývoz ortuti, zlúčenín ortuti a zmesí ortuti a produktov s prídavkom ortuti, ak takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách a ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Článok 17 – Trestné činy súvisiace s látkami poškadzujúcimi ozónovú vrstvu

Zmluvné strany prijímajú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovala za trestný čin výroba, uvádzanie na trh, dovoz, vývoz, používanie alebo vypúšťanie látok poškadzujúcich ozónovú vrstvu alebo výroba, uvádzanie na trh, dovoz alebo vývoz výrobkov a zariadení, ktoré obsahujú takéto látky alebo ktorých fungovanie od nich závisí, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Článok 18 – Trestné činy súvisiace s fluórovanými skleníkovými plynmi

Zmluvné strany prijímajú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovala za trestný čin výroba, uvádzanie na trh, dovoz, vývoz, používanie alebo vypúšťanie fluórovaných skleníkových plynov alebo uvádzanie na trh či dovoz výrobkov a zariadení, ktoré obsahujú takéto plyny alebo ktorých fungovanie od nich závisí, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Oddiel 2 – Odpad

Článok 19 – Trestné činy súvisiace s protiprávnym zberom, spracovaním, dopravou, zhodnocovaním, zneškodňovaním alebo prepravou odpadu

1. Zmluvné strany prijímajú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považoval za trestný čin zber, spracovanie, preprava, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadu, dozor nad takýmito operáciami a následná starostlivosť o miesta zneškodňovania vrátane činnosti obchodníka alebo sprostredkovateľa (nakladanie s odpadom), ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné a:
 - a) týka sa nebezpečného odpadu, ako je vymedzený v súlade s vnútroštátnym právom, a ak ide o nezanedbateľné množstvo, alebo

- b) týka sa iného odpadu, než je odpad uvedený v odseku 1 písm. a) tohto článku, a spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách.
2. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovala za trestný čin cezhraničná preprava odpadu, ak sa takáto preprava uskutoční v nezanedbateľnom množstve, či už v rámci jednej prepravy, alebo viacerých prepráv, ktoré sa zdajú byť prepojené, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Oddiel 3 – Zariadenia

Článok 20 – Trestné činy súvisiace s protiprávnou prevádzkou alebo zatvorením zariadenia, v ktorom sa vykonávajú nebezpečné činnosti

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovala za trestný čin prevádzka alebo zatvorenie zariadenia, v ktorom sa vykonáva nebezpečná činnosť, ak takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.
2. Zmluvné strany môžu určiť vnútroštátne ustanovenia, ktoré sa rozhodnú podriaďiť odseku 1 tohto článku, a oznámiť ich sekretariátu.

Článok 21 – Trestné činy súvisiace s protiprávnou prevádzkou alebo zatvorením zariadenia, v ktorom sú prítomné nebezpečné látky

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovala za trestný čin prevádzka alebo zatvorenie zariadenia, v ktorom sa skladujú alebo používajú nebezpečné látky alebo zmesi, ak takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách a ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.
2. Zmluvné strany môžu určiť vnútroštátne ustanovenia, ktoré sa rozhodnú podriaďiť odseku 1 tohto článku, a oznámiť ich sekretariátu.

Oddiel 4 – Lode

Článok 22 – Trestné činy súvisiace s protiprávnou recykláciou lodí

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovalo za trestný čin nedodržanie platných požiadaviek, ktorými sa ukladá recyklácia lode v zariadeniach na recykláciu lodí, ktoré spĺňajú požadované environmentálne normy, zo strany vlastníka lode, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Článok 23 – Trestné činy súvisiace s vypúšťaním znečisťujúcich látok z lodí

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovalo za trestný čin vypúšťanie znečisťujúcich látok z lodí, ak takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť zhoršenie kvality vody alebo škodu na morskom prostredí a ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Oddiel 5 – Prírodné zdroje

Článok 24 – Trestné činy súvisiace s protiprávnym odberom povrchovej alebo podzemnej vody

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považoval za trestný čin odber povrchovej alebo podzemnej vody, ktorý spôsobí alebo môže spôsobiť podstatnú škodu na ekologickom stave alebo potenciáli útvarov povrchovej vody alebo na kvantitatívnom stave útvarov podzemnej vody, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Článok 25 – Trestné činy súvisiace s obchodovaním s protiprávne vyťaženým drevom

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovalo za trestný čin uvádzanie nezákonne vyťaženého dreva alebo výrobkov z takéhoto dreva na trh, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné, s výnimkou prípadov, keď sa konanie týka zanedbateľného množstva.

Článok 26 – Trestné činy súvisiace s protiprávnou ťažbou

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovali za trestný čin banské činnosti, ktoré si podľa vnútroštátneho práva vyžadujú posúdenie vplyvov na životné prostredie alebo rovnocenný postup v oblasti životného prostredia, ak sa vykonávajú bez zákonom požadovaného povolenia na výstavbu týkajúceho sa environmentálnych aspektov stanovených vnútroštátnym právom a ak spôsobia alebo môžu spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.
2. Zmluvné strany môžu určiť vnútroštátne ustanovenia, ktoré sa rozhodnú podriadiť odseku 1 tohto článku, a oznámiť ich sekretariátu.

Oddiel 6 – Biodiverzita

Článok 27 – Trestné činy súvisiace s protiprávnym usmrtením, zničením, odchytom a držbou chránených voľne žijúcich živočíchov alebo rastlín

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovalo za trestný čin usmrtenie, zničenie, odchyt alebo držba exemplára alebo exemplárov chránených druhov voľne žijúcich živočíchov alebo rastlín vrátane odchytu alebo držby častí alebo derivátov exemplárov, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné, s výnimkou prípadov, keď sa konanie týka zanedbateľného množstva takýchto exemplárov, pričom sa v prípade potreby zohľadní stav ochrany druhu.

Článok 28 – Trestné činy súvisiace s protiprávnym obchodovaním s chránenými voľne žijúcimi živočíchmi alebo rastlinami

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považoval za trestný čin predaj alebo ponúkanie na predaj exemplára alebo exemplárov chránených druhov voľne žijúcich živočíchov alebo rastlín, ich častí alebo derivátov, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné, s výnimkou prípadov, keď sa konanie týka zanedbateľného množstva takýchto exemplárov, pričom sa v prípade potreby zohľadní stav ochrany druhu.
2. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považoval za trestný čin cezhraničný obchod s exemplármi chránených druhov voľne žijúcich živočíchov alebo rastlín, ich časťami alebo

derivátmi, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné, s výnimkou prípadov, keď sa konanie týka zanedbateľného množstva takýchto exemplárov, pričom sa v prípade potreby zohľadní stav ochrany druhov.

Článok 29 – Trestné činy súvisiace s protiprávnym poškodzovaním biotopov v chránenej lokalite

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovalo za trestný čin spôsobenie poškodenia biotopu v chránenej lokalite alebo rušenia chránených druhov živočíchov v chránenej lokalite, ako sú vymedzené vo vnútroštátnom práve, ak je toto poškodenie alebo rušenie významné a ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.
2. Zmluvné strany môžu určiť biotopy v chránenej lokalite a chránené druhy živočíchov, ktoré sa rozhodnú podriadiť odseku 1 tohto článku, a oznámiť ich sekretariátu.

Článok 30 – Trestné činy súvisiace s inváznymi nepôvodnými druhmi

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa v ich vnútroštátnom práve považovalo za trestný čin uvádzanie na územie štátu, uvádzanie na trh, držanie, chov, preprava, používanie, výmena, povolenie rozmnožovania, pestovanie alebo kultivácia, uvoľnenie do životného prostredia alebo šírenie invázných nepôvodných druhov, ktoré sú vo vnútroštátnom práve vymedzené ako druhy vzbudzujúce obavy o životné prostredie, ak takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody alebo na živočíchoch či rastlinách a ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Oddiel 7 – Obzvlášť závažný trestný čin

Článok 31 – Obzvlášť závažný trestný čin

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa za obzvlášť závažný trestný čin považoval ktorýkoľvek z trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom, ak je spáchaný úmyselne a ak takýto trestný čin spôsobí zničenie, alebo spôsobí nezvratnú, rozsiahlu a podstatnú škodu, alebo spôsobí dlhodobú, rozsiahlu a podstatnú škodu na ekosystéme značnej veľkosti či environmentálnej hodnoty alebo škodu na biotope v chránenej lokalite alebo škodu na kvalite ovzdušia, kvalite pôdy či kvalite vody.

Oddiel 8 – Všeobecné ustanovenia trestného práva

Článok 32 – Podnecovanie, napomáhanie, navádzanie a pokus

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa za trestný čin považovalo podnecovanie, napomáhanie alebo navádzanie na spáchanie trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.
2. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na to, aby sa za trestný čin považoval pokus o spáchanie trestných činov stanovených v súlade s článkami 12 až 21, 23 až 25, článkom 28 ods. 2 a článkom 30 tohto dohovoru, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.
3. Zmluvné strany zväžia prijatie potrebných legislatívnych opatrení na to, aby sa za trestný čin považoval pokus o spáchanie trestných činov stanovených v súlade s článkom 27 a článkom 28 ods. 1 tohto dohovoru, ak je takéto konanie protiprávne a úmyselné.

Článok 33 – Právomoc

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na stanovenie právomoci vo veci akéhokoľvek trestného činu stanoveného v súlade s týmto dohovorom, ak je trestný čin spáchaný:
 - a) na území zmluvnej strany;
 - b) na palube lode plávajúcej pod vlajkou zmluvnej strany;
 - c) na palube lietadla registrovaného podľa právnych predpisov zmluvnej strany alebo
 - d) jedným zo štátnych príslušníkov zmluvnej strany.
2. Zmluvné strany zväžia prijatie potrebných legislatívnych opatrení na stanovenie právomoci vo veci akéhokoľvek trestného činu stanoveného v súlade s týmto dohovorom, ak sa trestný čin spácha voči jednému z ich štátnych príslušníkov.
3. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na stanovenie právomoci vo veci akéhokoľvek trestného činu stanoveného v súlade s týmto dohovorom, ak sa údajní páchatelia nachádzajú na ich území a nemôžu byť vydaní do iného štátu len na základe ich štátneho občianstva.
4. Ak viacero zmluvných strán tvrdí, že má právomoc vo veci údajného trestného činu stanoveného v súlade s týmto dohovorom, dotknuté zmluvné strany vo vhodných prípadoch vzájomne konzultujú s cieľom určiť najvhodnejšiu právomoc na účely trestného stíhania.
5. Bez toho, aby boli dotknuté všeobecné pravidlá medzinárodného práva, tento dohovor nevylučuje trestnú právomoc vykonávanú zmluvnou stranou v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 34 – Zodpovednosť právnických osôb

1. Zmluvné strany prijímú legislatívne opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa mohla voči právnickým osobám vyvodiť zodpovednosť za trestné činy stanovené v súlade s týmto dohovorom, ktoré spáchala v ich prospech akákoľvek fyzická osoba konajúca buď samostatne, alebo ako súčasť orgánu právnickej osoby, ktorá má v rámci danej právnickej osoby rozhodujúce postavenie, a to na základe:
 - a) oprávnenia zastupovať právnickú osobu;
 - b) oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby alebo
 - c) oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci danej právnickej osoby.
2. Okrem prípadov stanovených v odseku 1 tohto článku zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na zabezpečenie toho, aby voči právnickej osobe mohla byť vyvodená zodpovednosť, keď nedostatok dohľadu alebo kontroly zo strany fyzickej osoby uvedenej v odseku 1 tohto článku umožnil spáchanie trestného činu stanoveného v súlade s týmto dohovorom v prospech danej právnickej osoby fyzickou osobou, ktorá koná na základe jej oprávnenia.
3. Podľa právnych princípov zmluvnej strany môže byť zodpovednosť právnickej osoby trestnoprávna, občianskoprávna alebo administratívno-právna.
4. Táto zodpovednosť nemá vplyv na trestnú zodpovednosť fyzickej osoby, ktorá spáchala trestný čin.

Článok 35 – Sankcie a opatrenia

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na zabezpečenie toho, aby trestné činy stanovené v súlade s týmto dohovorom, ak ich spáchajú fyzické osoby, podliehali účinným, primeraným a odrádzajúcim sankciám, v rámci ktorých sa zohľadní závažnosť trestných činov. Dostupné sankcie zahŕňajú trest odňatia slobody a môžu zahŕňať aj peňažné sankcie.
2. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa právnickým osobám, voči ktorým sa vyvodzuje zodpovednosť v súlade s článkom 34, mohli uložiť účinné, primerané a odrádzajúce sankcie, ktoré zahŕňajú peňažné sankcie trestnoprávnej alebo inej ako trestnoprávnej povahy a mohli by zahŕňať aj iné opatrenia, ako napríklad:
 - a) zákaz vykonávania obchodnej činnosti;
 - b) vylúčenie z nároku na verejné dávky alebo pomoc;
 - c) vylúčenie z prístupu k verejnému financovaniu vrátane postupov verejného obstarávania, grantov a koncesií a odobratie povolení a oprávnení;
 - d) uloženie súdneho dohľadu;
 - e) súdne rozhodnutie o zániku právnickej osoby;
 - f) pozastavenie, odobratie alebo zrušenie povolení alebo oprávnení na vykonávanie činností, ktoré viedli k spáchaniu predmetného trestného činu;
 - g) v prípade verejného záujmu zverejnenie celého súdneho rozhodnutia alebo jeho časti v súvislosti s trestným činom proti životnému prostrediu bez toho, aby boli dotknuté pravidlá ochrany súkromia alebo ochrany údajov, alebo
 - h) povinnosť zaviesť systémy náležitej starostlivosti na zlepšenie dodržiavania environmentálnych noriem.
3. Zmluvné strany prijímú v čo najväčšej možnej miere v rámci svojich vnútroštátnych právnych systémov také legislatívne a iné opatrenia, ktoré môžu byť potrebné na umožnenie zmrazenia, zaistenia a konfiškácie:
 - a) prostriedkov, t. j. všetkého majetku, ktorý bol akýmkoľvek spôsobom použitý alebo sa mienil použiť, celkom alebo sčasti, na spáchanie trestného činu alebo trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom, a
 - b) príjmov z trestnej činnosti pochádzajúcich z trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom alebo majetku, ktorého hodnota zodpovedá takýmto príjmom.
4. Zmluvné strany zvažia prijatie potrebných legislatívnych a iných opatrení v súlade so svojím vnútroštátnym právom s cieľom zahrnúť medzi sankcie a opatrenia uplatniteľné na fyzické a právnické osoby obnovenie životného prostredia, a to podľa týchto ustanovení:
 - a) príslušný orgán môže za určitých podmienok nariadiť obnovenie životného prostredia v súvislosti s trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom a
 - b) príslušný orgán môže nariadiť obnovenie životného prostredia, ktoré nebolo dodržané, na náklady osoby, voči ktorej bolo nariadenie vydané, alebo táto osoba môže byť namiesto toho alebo popri tom podrobená iným sankciám trestnoprávnej alebo inej ako trestnoprávnej povahy.

Článok 36 – Príťažujúce okolnosti

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa jedna alebo viacero z nasledujúcich okolností, pokiaľ nie sú už súčasťou skutkovej podstaty trestných činov, mohli v súlade s príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva brať do úvahy ako príťažujúce okolnosti pri rozhodovaní o sankciách vo vzťahu k trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom, a to:
 - a) trestný čin spôsobil závažnú a rozsiahlu, alebo závažnú a dlhodobú, alebo závažnú a nezvratnú škodu na ekosystéme;
 - b) trestný čin bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie;
 - c) trestný čin zahŕňal použitie falošných alebo pozmenených dokladov páchatelom;
 - d) trestný čin spáchal verejný činiteľ alebo verejní činitelia pri výkone svojich povinností;
 - e) páchatel bol v minulosti právoplatne odsúdený za trestné činy stanovené v súlade s týmto dohovorom alebo
 - f) v dôsledku trestného činu priamo alebo nepriamo vznikli značné finančné výhody alebo sa očakával vznik značných finančných výhod, alebo sa prostredníctvom trestného činu zabránilo značným výdavkom, a to v rozsahu, v akom ich možno určiť.
2. Príťažujúca okolnosť uvedená v odseku 1 písm. a) tohto článku sa nevzťahuje na trestný čin uvedený v článku 31 tohto dohovoru.

Článok 37 – Predchádzajúce rozsudky vydané inou zmluvnou stranou

Zmluvné strany zväžia pri rozhodovaní o sankciách prijatie potrebných legislatívnych opatrení na zabezpečenie možnosti zohľadniť právoplatné rozsudky vydané inou zmluvnou stranou v súvislosti s trestnými činmi stanovenými v súlade s týmto dohovorom.

Kapitola V – Vyšetrovanie, trestné stíhanie a procesné právo

Článok 38 – Začatie a pokračovanie konania

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne opatrenia na zabezpečenie toho, aby vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom nebolo podriadené návrhu a aby konanie mohlo pokračovať aj v prípade, že sa návrh stiahne.

Článok 39 – Právo na účasť na konaní

Zmluvné strany zväžia prijatie potrebných legislatívnych a iných opatrení v súlade so svojím vnútroštátnym právom, aby osobám, ktoré majú dostatočný záujem alebo tvrdia, že došlo k porušeniu práva, ako aj mimovládny organizáciám presadzujúcim ochranu životného prostredia, poskytli právo zúčastniť sa na trestnom konaní týkajúcom sa trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom, a to v rozsahu, v akom uvedené procesné práva pre takéto osoby a organizácie existujú v konaniach o iných trestných činoch vo vnútroštátnych právnych systémoch zmluvných strán, napríklad ako občianska strana.

Kapitola VI – Medzinárodná spolupráca

Článok 40 – Medzinárodná spolupráca v trestných veciach

1. Zmluvné strany v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru a prostredníctvom uplatňovania príslušných medzinárodných a regionálnych nástrojov v súvislosti so spoluprácou v trestných veciach a pravidiel dohodnutých na základe jednotnej alebo recipročnej legislatívy a vnútroštátnych právnych predpisov v čo najväčšej možnej miere navzájom spolupracujú, a to na účely:
 - a) predchádzania trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom, boja proti nim a ich stíhania vrátane zmrazenia, zaistenia a konfiškácie;
 - b) ochrany a poskytovania pomoci svedkom a osobám, ktoré oznamujú trestné činy stanovené v súlade s týmto dohovorom a spolupracujú s justíciou;
 - c) vyšetrovaní alebo konaní týkajúcich sa trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom a
 - d) výkonu príslušných rozsudkov v trestných veciach vydaných justičnými orgánmi zmluvných strán.
2. Ak zmluvná strana, ktorá podmieňuje vydanie alebo vzájomnú právnu pomoc v trestných veciach existenciou zmluvy, dostane žiadosť o vydanie alebo právnu pomoc v trestných veciach od zmluvnej strany, s ktorou takúto zmluvu nemá, môže, konajúc v plnom súlade so svojimi záväzkami podľa medzinárodného práva a za podmienok stanovených vnútroštátnym právom dožiadanej zmluvnej strany, považovať tento dohovor za právny základ pre vydanie alebo vzájomnú právnu pomoc v trestných veciach v súvislosti s trestnými činmi stanovenými v súlade s týmto dohovorom a môže na tento účel primerane uplatňovať články 16 a 18 Dohovoru Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu.

Článok 41 – Informácie

1. Zmluvná strana môže v medziach svojho vnútroštátneho práva bez predchádzajúcej žiadosti odovzdať inej zmluvnej strane informácie získané v rámci svojho vlastného vyšetrovania, ak sa domnieva, že zverejnenie týchto informácií by mohlo napomôcť prijímajúcej zmluvnej strane pri predchádzaní trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom alebo začatí či vedení vyšetrovania alebo konania o týchto trestných činoch alebo by toto zverejnenie mohlo viesť k požiadaniu o spoluprácu danou zmluvnou stranou podľa článku 40 tohto dohovoru.
2. Zmluvná strana, ktorá prijme akékoľvek informácie v súlade s odsekom 1 tohto článku, predloží tieto informácie svojim príslušným orgánom, aby sa mohlo začať konanie, ak sa to považuje za vhodné, alebo aby sa tieto informácie mohli zohľadniť v príslušných občianskych a trestných súdnych konaniach.
3. Zmluvná strana poskytujúca informácie môže v súlade so svojím vnútroštátnym právom stanoviť podmienky pre použitie takýchto informácií prijímajúcou zmluvnou stranou. Prijímajúca zmluvná strana je týmito podmienkami viazaná.

Článok 42 – Ochrana údajov

Každý prenos osobných údajov zmluvnou stranou v súlade s článkami 40 a 41 tohto dohovoru sa uskutoční len vtedy, ak sú splnené podmienky stanovené v platných právnych predpisoch a medzinárodných dohodách upravujúcich ochranu osobných údajov.

Kapitola VII – Ochranné opatrenia

Článok 43 – Postavenie obetí vo vyšetrovaní trestného činu a v trestnom konaní

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne a iné opatrenia na ochranu práv a záujmov obetí vo všetkých štádiách vyšetrovania trestného činu a trestného konania v súlade so svojím vnútroštátnym právom, a to najmä tým, že:
 - a) ich informujú o ich právach a službách, ktoré majú k dispozícii, a na požiadanie o následných opatreniach prijatých v súvislosti s ich návrhom, o vznesených obvineniach a o stave trestného konania s výnimkou mimoriadnych prípadov, keď takéto oznámenie môže mať nepriaznivý vplyv na riadne vybavenie prípadu, a o ich úlohe v ňom, ako aj o výsledku ich prípadov;
 - b) umožnia im spôsobom zlučiteľným s procesnými pravidlami vnútroštátneho práva, aby boli vypočutí, mohli predložiť dôkazy a zvoliť si prostriedky na to, aby ich názory, potreby a záujmy boli priamo alebo prostredníctvom sprostredkovateľa prezentované a zohľadnené;
 - c) zabezpečia im vhodné podporné služby, aby ich práva a záujmy boli riadne prezentované a zohľadnené, a
 - d) zabezpečia, aby boli k dispozícii opatrenia na ochranu obetí a ich rodinných príslušníkov pred sekundárnou a opakovanou viktimizáciou, pred zastrašovaním a odvetou.
2. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby obeť mali od svojho prvého kontaktu s príslušnými orgánmi prístup k informáciám o príslušných súdnych a správnych konaniach.
3. Zmluvné strany zaistia, aby obeť mali prístup k právnej pomoci, pokiaľ majú postavenie účastníka trestného konania. Podmienky alebo procesné pravidlá, ktoré upravujú prístup obete k právnej pomoci, sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.
4. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby obeť trestného činu stanoveného v súlade s týmto dohovorom a spáchaného na území inej zmluvnej strany, než je tá, v ktorej majú pobyt, mohli podať návrh príslušným orgánom štátu svojho pobytu, ak tak nemôžu urobiť v krajine zmluvnej strany, v ktorej bol trestný čin spáchaný, alebo v prípade závažného trestného činu v zmysle vnútroštátneho práva danej zmluvnej strany, ak si to neželajú urobiť.
5. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby umožnili členom skupín, nadácií, združení alebo vládnych či mimovládnych organizácií pomáhať obetiam a/alebo ich podporovať s ich súhlasom počas trestného konania týkajúceho sa trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom, pokiaľ nebolo prijaté odôvodnené rozhodnutie o opaku.

Článok 44 – Ochrana svedkov

1. Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie účinnej a primeranej ochrany svedkov v trestnom konaní o trestných činoch stanovených v súlade s týmto dohovorom a podľa potreby aj ich príbuzných a iných blízkych osôb, a to pred akoukoľvek formou možnej odplaty alebo zastrašovania.
2. Odsek 1 tohto článku sa vzťahuje aj na obeť, pokiaľ sú svedkami.

Článok 45 – Ochrana osôb, ktoré oznamujú trestné činy alebo spolupracujú s justíciou

Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie účinnej a primeranej ochrany osôb, ktoré oznamujú trestné činy stanovené v súlade s týmto dohovorom alebo inak spolupracujú s vyšetrovacími orgánmi alebo orgánmi prokuratúry.

Kapitola VIII – Monitorovací mechanizmus

Článok 46 – Výbor zmluvných strán

1. Výbor zmluvných strán sa skladá zo zástupcov zmluvných strán tohto dohovoru.
2. Výbor zmluvných strán zvoláva generálny tajomník Rady Európy. Jeho prvé zasadnutie sa uskutoční v lehote do jedného roka po nadobudnutí platnosti tohto dohovoru pre desiateho signatára, ktorý ho ratifikoval. Následne sa stretne vždy, keď o to požiada aspoň jedna tretina zmluvných strán alebo generálny tajomník.
3. Výbor zmluvných strán prijme svoj rokovací poriadok.
4. Každá zmluvná strana, ktorá nie je členským štátom Rady Európy, prispieva na financovanie činností výboru zmluvných strán. Výšku príspevku nečlenského štátu Rady Európy stanoví Výbor ministrov spoločne s príslušným nečlenským štátom.

Článok 47 – Ostatní zástupcovia

1. Parlamentné zhromaždenie Rady Európy, komisár Rady Európy pre ľudské práva, Európsky výbor pre problémy kriminality (CDPC), ako aj iné príslušné medzivládne výbory Rady Európy vymenujú do výboru zmluvných strán svojho zástupcu.
2. Výbor ministrov môže vyzvať iné orgány Rady Európy, aby po konzultácii s výborom zmluvných strán vymenovali svojho zástupcu.
3. Zástupcovia občianskej spoločnosti a najmä mimovládnych organizácií môžu byť do výboru zmluvných strán prijatí ako pozorovatelia podľa postupu stanoveného príslušnými pravidlami Rady Európy.
4. Zástupcovia vymenovaní podľa odsekov 1 až 3 tohto článku sa zúčastňujú na zasadnutiach výboru zmluvných strán bez hlasovacieho práva.

Článok 48 – Funkcie výboru zmluvných strán

1. Výbor zmluvných strán monitoruje vykonávanie tohto dohovoru. V rokovacom poriadku výboru zmluvných strán sa určuje postup hodnotenia vykonávania tohto dohovoru.
2. Výbor zmluvných strán uľahčuje zber, analýzu a výmenu informácií, skúseností a osvedčených postupov medzi štátmi s cieľom zlepšiť ich schopnosť chrániť životné prostredie prostredníctvom trestného práva.
3. Výbor zmluvných strán takisto v prípade potreby:
 - a) uľahčuje skutočné uplatňovanie a vykonávanie tohto dohovoru vrátane označenia všetkých problémov a účinkov každého vyhlásenia alebo výhrady vykonaných podľa tohto dohovoru a
 - b) vyjadruje stanovisko k všetkým otázkam týkajúcim sa uplatňovania tohto dohovoru a uľahčovania výmeny informácií o dôležitých otázkach v oblasti vývoja práva, politiky alebo technológií.

4. Sekretariát Rady Európy pomáha výboru zmluvných strán pri výkone jeho funkcií podľa tohto článku.
5. Európsky výbor pre problémy kriminality je pravidelne informovaný o činnostiach uvedených v odsekoch 1 až 3 tohto článku.

Kapitola IX – Vzťah k iným prameňom medzinárodného práva

Článok 49 – Vzťah k iným prameňom medzinárodného práva

1. Týmto dohovorom nie sú dotknuté práva a záväzky vyplývajúce z medzinárodného obyčajového práva a iných medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnými stranami sú zmluvné strany tohto dohovoru alebo sa nimi stanú a ktoré obsahujú ustanovenia o otázkach upravených týmto dohovorom.
2. Zmluvné strany tohto dohovoru môžu medzi sebou uzatvárať dvojstranné alebo mnohostranné dohody týkajúce sa záležitostí upravených týmto dohovorom na účely doplnenia alebo posilnenia jeho ustanovení alebo uľahčenia uplatňovania zásad, ktoré sú v ňom obsiahnuté.
3. Nič v tomto dohovore nemá vplyv na práva, povinnosti a zodpovednosť štátov a jednotlivcov podľa medzinárodného práva.

Kapitola X – Zmeny dohovoru

Článok 50 – Zmeny dohovoru

1. Každý návrh na zmenu tohto dohovoru predložený zmluvnou stranou sa oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy, ktorý ho ďalej predloží členským štátom Rady Európy, všetkým signatárom, každej zmluvnej strane, Európskej únii, všetkým štátom prizvaným k podpisu tohto dohovoru v súlade s ustanoveniami článku 53 a všetkým štátom prizvaným k pristúpeniu k tomuto dohovoru v súlade s ustanoveniami článku 54.
2. Výbor ministrov Rady Európy posúdi navrhovanú zmenu a po konzultácii so zmluvnými stranami dohovoru, ktoré nie sú členmi Rady Európy, môže prijať pozmeňujúci návrh väčšinou ustanovenou v článku 20 písm. d) Štatútu Rady Európy.
3. Text každej zmeny prijatej Výborom ministrov podľa odseku 2 tohto článku sa zašle stranám na prijatie.
4. Akákoľvek zmena prijatá v súlade s odsekom 2 tohto článku nadobudne platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí obdobia jedného mesiaca odo dňa, keď všetky zmluvné strany informovali generálneho tajomníka Rady Európy, že ju prijali.

Kapitola XI – Záverečné ustanovenia

Článok 51 – Účinky dohovoru

1. Ustanoveniami tohto dohovoru nie sú dotknuté ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov a záväzných medzinárodných nástrojov, ktoré sú v platnosti alebo môžu nadobudnúť platnosť a podľa ktorých sú alebo by mali byť jednotlivcom zabezpečené priaznivejšie práva v oblasti predchádzania trestným činom proti životnému prostrediu a boja proti nim.

2. Zmluvné strany, ktoré sú členskými štátmi Európskej únie, uplatňujú vo vzájomných vzťahoch pravidlá Európskej únie, ktorými sa riadia záležitosti patriace do rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Tým nie je dotknuté plné uplatňovanie tohto dohovoru vo vzťahoch s ostatnými zmluvnými stranami.

Článok 52 – Riešenie sporov

1. Zmluvné strany v akomkoľvek spore, ktorý môže vzniknúť pri uplatňovaní alebo výklade ustanovení tohto dohovoru, sa najprv pokúsia vyriešiť ho prostredníctvom rokovania, zmierovacieho konania, rozhodcovského konania alebo akýmkoľvek inými spôsobmi mierového riešenia sporov prijatými na základe vzájomnej dohody medzi nimi.
2. Výbor ministrov Rady Európy môže stanoviť poriadok urovnávania sporov, ktorý bude k dispozícii na použitie zmluvnými stranami v spore, ak s tým súhlasia.

Článok 53 – Podpis a nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor je otvorený na podpis členským štátom Rady Európy, nečlenským štátom Rady Európy, ktoré sa podieľali na jeho vypracovaní, a Európskej únii.
2. Tento dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo listiny o schválení sa uložia u generálneho tajomníka Rady Európy.
3. Dohovor nadobúda platnosť v prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí obdobia troch mesiacov odo dňa, keď desať signatárov vrátane najmenej ôsmich členských štátov Rady Európy vyjadrí súhlas s tým, že budú viazaní dohovorom v súlade s odsekom 2 tohto článku.
4. Vo vzťahu ku ktorémukoľvek štátu uvedenému v odseku 1 tohto článku alebo k Európskej únii, ktorí následne vyjadrí svoj súhlas byť viazaní dohovorom, nadobudne dohovor platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí obdobia troch mesiacov odo dňa uloženia príslušných ratifikačných listín, listín o prijatí alebo listín o schválení.

Článok 54 – Pristúpenie k dohovoru

1. Po nadobudnutí platnosti tohto dohovoru môže Výbor ministrov Rady Európy po konzultácii so zmluvnými stranami dohovoru a po získaní ich jednomyselného súhlasu prizvať ktorýkoľvek nečlenský štát Rady Európy, ktorý sa nezúčastnil na vypracovaní dohovoru, aby pristúpil k dohovoru, a to na základe rozhodnutia prijatého väčšinou stanovenou v článku 20 písm. d) Štatútu Rady Európy a jednomyselného hlasovania zástupcov zmluvných strán oprávnených zasadať vo Výbore ministrov.
2. Vo vzťahu ku každému pristupujúcemu štátu dohovor nadobudne platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia listiny o pristúpení u generálneho tajomníka Rady Európy.

Článok 55 – Územná pôsobnosť

1. Ktorýkoľvek štát alebo Európska únia môže v čase podpisu alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, listiny o schválení alebo listiny o pristúpení vymedziť územie alebo územia, na ktoré sa tento dohovor vzťahuje.
2. Každá zmluvná strana môže kedykoľvek neskôr vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť pôsobnosť tohto dohovoru na

akékoľvek iné územie, ktoré je vymedzené vo vyhlásení a za ktorého medzinárodné vzťahy je zodpovedná alebo v ktorého mene je oprávnená prijímať záväzky. Vo vzťahu k tomuto územiu nadobudne dohovor platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí obdobia troch mesiacov odo dňa prijatia takéhoto vyhlásenia generálnym tajomníkom.

3. Vyhlásenia urobené podľa predchádzajúcich odsekov možno vo vzťahu k akémukoľvek územiu odvolať oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Toto odvolanie nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí obdobia troch mesiacov odo dňa prijatia takéhoto oznámenia generálnym tajomníkom Rady Európy.

Článok 56 – Výhrady

1. K žiadnemu ustanoveniu tohto dohovoru nie sú prípustné výhrady s výnimkou ustanovení uvedených v odsekoch 2 a 3 tohto článku.
2. Ktorýkoľvek štát alebo Európska únia môže v čase podpisu alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, listiny o schválení alebo listiny o pristúpení prostredníctvom vyhlásenia adresovaného generálnemu tajomníkovi Rady Európy vyhlásiť, že si vyhradzuje právo neuplatňovať alebo uplatňovať iba v špecifických prípadoch alebo podmienkach ustanovenia stanovené v článku 33 ods. 1 písm. d) tohto dohovoru.
3. Na základe svojho harmonizovaného práva môže organizácia regionálnej integrácie a členské štáty danej organizácie pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, listiny o schválení alebo listiny o pristúpení vo vyhlásení adresovanom generálnemu tajomníkovi Rady Európy uviesť:
 - a) rozsah pôsobnosti pojmu „protiprávny“ v článku 3 písm. a) tohto dohovoru a
 - b) rozsah pôsobnosti pojmov „vnútroštátne právo“, „vnútroštátne ustanovenia“, „chránený“ a „požiadavka“ používaných na účely vymedzenia trestných činov podľa článkov 13 a 14, 19 až 22 a 26 až 30 tohto dohovoru.
4. Každá zmluvná strana môže úplne alebo čiastočne stiahnuť výhradu prostredníctvom vyhlásenia adresovaného generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Toto vyhlásenie nadobudne platnosť odo dňa jeho prijatia generálnym tajomníkom.

Článok 57 – Vypovedanie

1. Každá zmluvná strana môže kedykoľvek vypovedať tento dohovor oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy.
2. Toto vypovedanie nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí obdobia troch mesiacov odo dňa prijatia oznámenia generálnym tajomníkom.

Článok 58 – Oznámenie

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré sa podieľali na vypracovaní dohovoru, každému signatárovi, každej zmluvnej strane, Európskej únii a všetkým štátom prizvaným k pristúpeniu k tomuto dohovoru:

- a) každé podpísanie tohto dohovoru;
- b) uloženie každej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, listiny o schválení alebo listiny o pristúpení;

- c) každý dátum nadobudnutia platnosti tohto dohovoru v súlade s článkami 53 a 54;
- d) každú zmenu prijatú v súlade s článkom 50 a dátum nadobudnutia platnosti tejto zmeny;
- e) každú výhradu alebo stiahnutie výhrady na základe článku 56;
- f) každé vypovedanie na základe ustanovení článku 57 alebo
- g) akýkoľvek iný úkon, oznámenie alebo vyjadrenie, ktoré sa týka tohto dohovoru.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali tento dohovor.

V [...] [...] [...] [202x] v anglickom a vo francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré bude uložené v archíve Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy odovzdá overené kópie každému členskému štátu Rady Európy, nečlenskému štátu, ktoré sa zúčastnili na vypracovaní tohto dohovoru, Európskej únii a všetkým štátom prizvaným k pristúpeniu k tomuto dohovoru.

PRÍLOHA 2

Výhrada týkajúca sa vymedzenia určitých pojmov podľa Dohovoru Rady Európy na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva

Európska únia v súlade s článkom 56 ods. 3 Dohovoru na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva (ďalej len „dohovor“) vyhlasuje, že pojem „vnútroštátne právo“, ktorý sa používa na vymedzenie pojmu „protiprávny“ v článku 3 písm. a) dohovoru, sa v prípade Európskej únie chápe ako právo Únie, ktoré prispieva k dosahovaniu jedného z cieľov politiky Únie v oblasti životného prostredia stanovených v článku 191 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj zákon, iný právny predpis alebo správne opatrenie členského štátu Európskej únie, alebo rozhodnutie prijaté príslušným orgánom členského štátu, ktorým sa vykonáva príslušné právo Únie. Rovnako sa chápu aj pojmy „vnútroštátne právo“ a „vnútroštátne ustanovenia“ používané na účely vymedzenia konania podľa článkov 14, 19, 20, 21, 26, 29 a 30 dohovoru. Okrem toho pojmy „chránený“ a „požiadavka“ používané na účely vymedzenia konania podľa článkov 13, 22, 27, 28 a 29 dohovoru sa vykladajú v súlade s vnútroštátnym právom, ako je vymedzené vyššie.